

Malalties neurodegeneratives i demències

Codi: 101711

Crèdits: 9

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500893 Logopèdia	OB	3	1

Professor/a de contacte

Nom: Ingrid Fontanals Muñoz

Correu electrònic: Ingrid.Fontanals@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Berta Pascual Sedano

Joan Martí Fàbregas

Laura Auge Domenech

Javier Pagonabarraga Mora

Prerequisits

Es recomenable haver cursat Neurologia del llenguatge de 2n

Objectius

El temari inclou les principals malalties neurodegeneratives que determinen trastorns cognitius i del llenguatge tant en població infantil com adulta i prepara als alumnes per a l'estudi sistemàtic de la patologia del llenguatge i els trastorns neuropsicològics originats per aqüestes malalties neurodegeneratives si que inclouen fonamentalment les demències i la malaltia de pàrkinson i parkinsonismes, s'han inclòs altres processos neurològics d'interès per a l'alumne que poden implicar afectació de la cognició, el llenguatge i/o la parla com ictus, epilèpsia, esclerosi múltiple i tce entre d'altres.

En altres assignatures del Grau de Logopèdia s'aprofundeix en aspectes específics de la rehabilitació de trastorns de llenguatge, la parla i la deglució: Neurologia del Llenguatge (101.710), Disfàgia i trastorns relacionats (101712), Innovació tecnològica aplicada (101.694), Pràcticum III (101.696).

En acabar l'assignatura es pretén que l'alumne / a sigui capaç d'identificar les principals característiques de les malalties neurodegeneratives que poden cursar amb problemes del llenguatge i / o de la parla, així com d'avaluar aquests trastorns i de plantejar una intervenció adequada. També haurà de ser conscient de les implicacions familiars i socials d'aquest tipus de trastorns i de la necessitat d'un abordatge multidisciplinari

Competències

- Actuar d'acord amb el codi deontològic de la professió: respectar el secret professional, aplicar criteris professionals de finalització i derivació dels tractaments.

- Comprometre's de manera ètica per la qualitat de l'actuació.
- Demostrar que es coneixen els límits de les pròpies competències i saber identificar si és necessari fer un tractament interdisciplinari.
- Dissenyar i gestionar projectes.
- Explorar, avaluar i diagnosticar els trastorns de la comunicació i el llenguatge, i emetre'n un pronòstic d'evolució, des d'una perspectiva multidisciplinària.
- Utilitzar les tecnologies de la comunicació i la informació.

Resultats d'aprenentatge

1. Actuar de manera ètica en els casos de pacients observats en les sessions pràctiques, així com en la interacció amb els familiars dels pacients.
2. Comprometre's de manera ètica per la qualitat de l'actuació.
3. Descriure els aspectes de la rehabilitació de les alteracions de la parla, el llenguatge i la deglució que requereixen la intervenció conjunta de professionals de diverses disciplines (neurologia, fisioteràpia, psicologia, etc.).
4. Dissenyar i gestionar projectes.
5. Identificar els principals articles del codi deontològic de la professió de logopeda i analitzar-ne les implicacions.
6. Utilitzar les tecnologies de la comunicació i la informació.
7. Utilitzar les tècniques d'exploració més adequades per diagnosticar les alteracions del llenguatge, la parla i la deglució d'origen neurològic, i per emetre'n un pronòstic d'evolució.

Continguts

a) Teoria mèdica de les demències i malalties degeneratives

- I. Malaltia d'Alzheimer i altres demències
- II. Malaltia de Parkinson
- III. Parkinsonismes: atròfia multisistèmica, paràlisi supranuclear progressiva, i degeneració corticobasal
- IV. Traumatismes crani-encefàlics i estats de la consciència
- V. Ictus
- VI. Malalties neuromusculars
- VII. Esclerosi múltiple
- VIII. Atàxies, corees i síndrome de Tourette
- IX. Epilèpsia, encefalopaties progressives i infeccions del SNC

b) Teoria de la rehabilitació logopèdica de les demències i malalties degeneratives

- I. El pacient amb demència o malaltia neurodegenerativa: canvi en la seva vida i entorn, primera visita: recollida d'informació. Valoració.
- II. El llenguatge en la tercera edat
- III. Teoria de la rehabilitació dels processos estudiats en teoria mèdica de les malalties degeneratives i demències:
 1. Malaltia d'Alzheimer i altres demències
 2. Malaltia de Parkinson

3. Parkinsonismes: atròfia multisistèmica, paràlisi supranuclear progressiva, i degeneració corticobasal
4. Traumatismes crani-encefàlics i estats de la consciència
5. Ictus
6. Malalties neuromusculars
7. Esclerosi múltiple
8. Atàxies, corees i síndrome de Tourette
9. Epilèpsia, encefalopaties progressives i infeccions del SNC
10. Altres patologies

Metodologia

L'assignatura consta de dues parts, **teòrica i pràctica**:

. Part teòrica (80%)

a) Teoria mèdica de les demències i malalties degeneratives. Consistent en classes teòriques (40%).

b) Teoria de la rehabilitació logopèdica de les demències i malalties degeneratives. L'alumnat treballarà els continguts de l'assignatura a partir de casos clínics (40%).

Part pràctica (20%)

Observació directa de pacients del dispensari de l'Escola de Patologia del Llenguatge (EPL) de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals	40,5	1,62	2, 3, 4, 6, 7
Pràctiques	27	1,08	1, 2, 3, 4, 7
Tipus: Supervisades			
Estudi cas clínic	35	1,4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
Tipus: Autònomes			
Estudi personal i treball en equip	118,5	4,74	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7

Avaluació

Els alumnes se'ls avaluarà mitjançant un examen teòric tipus test i un treball pràctic.

També formaran part de l'avaluació final les tasques demanades durant el transcurs de l'assignatura.

Qualificació final

S'obindrà del promig entre les qualificacions de les parts teòriques de l'assignatura i la part pràctica amb la següent proporció:

40 % teoria mèdica de les demències i malalties degeneratives

40 % rehabilitació logopèdica de les demències i malalties degeneratives

20 % pràcticum .

Cal superar (amb una nota de 5 o més punts) cadascuna de les tres parts per separat per tal d'obtenir la nota final de l'assignatura. En cas de suspendre una de les parts, la recuperació es farà només de la part no superada i es guardaran la resta de qualificacions per a fer la mitjana ponderada posterior.

Es considerarà Assignatura superada si de la suma ponderada s'obté una nota de curs de 5 o més punts

Es considerarà alumne/a NO AVALUABLE quan NO hagi lliurat evidències d'aprenentatge per un pes mínim del 40%.

Proves de recuperació: Podran optar a realitzar alguna de les proves de recuperació aquell alumnat que no hagi assolit els criteris establerts per superar l'assignatura i que hagi estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de dues terceres parts de la qualificació total de l'assignatura.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Part mèdica (test)	40	2,5	0,1	1, 3, 5, 7
Part pràctica	20	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
Part rehabilitadora (Estudi de casos)	10	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
Part rehabilitadora (Treball pràctic sobre la teoria)	5	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
Part rehabilitadora (test)	25	1,5	0,06	1, 2, 3, 6, 7

Bibliografia

- . Demencias: investigación, diagnóstico y tratamiento. Weiner & Lipton. Masson, 2005.
- . Enfermedad de Alzheimer y otras demencias neurodegenerativas: aspectos psicosociales. Meilán y Criado Gutiérrez, 2017 .
- . Fundamentos de neurolingüística. Luria. Editorial Toray-Mason ,1980
- . Las demencias y la enfermedad de Alzheimer: una aproximación práctica e interdisciplinar. Bastida & Debes de Yela. Editorial ISEP, 2004.
- . Manual de enfermedad de Alzheimer y otras demencias. Weiner & Klajn López. Editorial Médica Panamericana, 2010
- . Neurología. Zarranz. 6ª edición, 2018.
- . Neurología de la conducta y neuropsicología. Peña-Casanova. Editorial Médica Panamericana, 2007.

- Neurología pediátrica. Fejerman. Editorial Médica Panamericana, 2007.
- Principios de neurología. Victor & Adams. 10ª edición, 2017.
- Cuidar en casa a personas mayores con dependencia, Aguilar i Casacuberta, Montserrat. Diputació de Barcelona. ISBN 978-84-9803-004-4
- Neurología pediàtrica .Natalio Fejerman. Editorial Panamericana, 2007
- Manual del cuidador de enfermos de Alzheimer. VVAA. Ed. Mad, SL. 2005.
- Lenguaje y envejecimiento. Bases para la intervención. Juncos, O.Barcelona: Masson.1998
- Praxias bucofonatorias - Logopedia - logopedaencasa.es. (2017). logopedaencasa, <http://www.logopedaencasa.es/ejercicios/praxias-bucofonatorias/>